

Zpráva z odborné konference k novele zákona o soudech a soudcích

„Institut emeritního soudce by mohl zabránit předčasnému vyhoření soudců“

Předseda Vrchního soudu v Praze Luboš Dörfl vystoupil na odborné konferenci „Novela zákona o soudech a soudcích – systémové změny v soudnictví“, pořádané Soudcovskou unií ČR dne 7. února 2020. Konference se věnovala novele zákona, který koncem minulého roku předložili Sněmovně zástupci ministerstva spravedlnosti. „Je důležité, že novela zákona upravuje transparentní přístup k soudcovské profesi. Jsem však přesvědčen, že některé otázky by bylo možné vyřešit jednodušeji,“ uvedl na konferenci Dörfl.

Odbornou rozpravu zahájila předsedkyně Soudcovské unie Daniela Zemanová. Se svými příspěvky navázal předseda ústavněprávního výboru Marek Benda, náměstek ministryně spravedlnosti Michal Franěk, předseda Nejvyššího správního soudu Michal Mazanec, místopředseda Nejvyššího soudu Roman Fiala, veřejná ochránkyně práv Anna Šabatová a předseda Městského soudu v Praze Libor Vávra. Řečníci si pochvalovali průběh příprav textu novely, zejména přizvání zástupců soudcovského stavu ke kulatým stolům, u kterých byly jednotlivé změny diskutovány.

Na konferenci však zazněly i určité výhrady. Prezidentka Soudcovské unie, předseda Městského soudu v Praze a jeho místopředseda Tomáš Novosad, který akci moderoval, hovořili o svých obavách z navrhovaného složení výběrových komisí u výběrových řízení na soudce. Zejména zazněl požadavek, aby členy výběrových komisí z řad soudců nominovali soudci, nikoli ministerstvo spravedlnosti. „To ostatně odpovídá i doporučením mezinárodních institucí“, připomněl také předseda Dörfl.

Opakované testování

Ve svém příspěvku se předseda Vrchního soudu v Praze věnoval začátku kariéry soudce a prvním pěti letům výkonu funkce, které označil za rozhodující pro další soudcovskou kariéru. Namítal přílišnou komplikovanost nastavenou u přijímacího řízení pro kandidáty soudců. Návrh zákona zavádí po složení odborné justiční zkoušky výběrové řízení na kandidáta, které ještě předchází výběrovému řízení na soudce. V obou případech výběrových řízení jde o opakované písemné testování odborných znalostí uchazečů, kteří již dříve absolvovali odbornou zkoušku. „Kladu si otázku, koho těmito jednotlivými stupni vybíráme? Zda se skutečně hrdlo láhve zužuje tak, jak by se zužovat mělo. Proč potřebujeme třikrát testovat ty stejné adepty neustále se opakujícími písemnými pracemi?“ konstatoval Dörfl. Podle jeho názoru je třeba ve finální fázi výběru uchazečů zjistit, zda by byl „skvělý právník“ také dobrým soudcem. „A to se neukáže jinak, než praktickým ověřením v pracovním kolektivu a na různých agendách. V opačném případě se nemůžeme ubránit tomu, že výběrovým řízením projdou různé elementy, se kterými se následujících 30 let budeme muset v justici vyrovnávat,“ konstatoval.

Záležitost, kterou naopak podle Dörfla návrh zákona zbytečně opomíjí, je podchycení možnosti odborné stáže začínajících soudců u odvolacích soudů. Dosavadní systém je totiž dostatečně neumožňuje, neboť začínající soudce nemá kdo na okresních soudech na dobu jejich stáže zastoupit v projednávaných kauzách. „Prvních pět let života soudce na okresním soudu bude rozhodovat o tom, co s ním bude dál, jakým způsobem se bude odborně rozvíjet. Proto by v první pětileté fázi mělo být zakotveno minimálně právo soudce účastnit se stáže u nadřízeného soudu,“ uvedl Dörfl a doplnil, že vidina soudců na vratné stáže by mohla zabránit jejich možnému předčasnému vyhoření. Těmi,

kdo by začínající soudce mohl zastoupit po dobu jejich několikaměsíční stáže, by byli kolegové „v záloze“, emeritní soudci. Ve vztahu k emeritním soudcům by pak takové opatření mohlo mít i další dopad do soudcovského stavu. „Bylo by zajímavé pak porovnat, kolik soudců by využilo možnosti odejít do důchodu o něco dříve, pokud by věděli, že v případě potřeby budou povoláni. Jsem přesvědčen, že ani fiskálně by to nebyla žádná katastrofa. Je to jen věc politické odvahy,“ zakončil Dörfl svůj příspěvek.

Na snímku zleva Luboš Dörfl (předseda Vrchního soudu v Praze), Daniela Zemanová (prezidentka Soudcovské unie), Tomáš Novosad (místopředseda Městského soudu v Praze) jako moderátor semináře, Anna Šabatová (veřejná ochránkyně práv) a Libor Vávra (předseda Městského soudu v Praze).

FOTO: Soudcovská unie ČR, JUDr. Hana Tichá